

Laelia anceps

JOULUKUU 2009

Lindl. 1835

©Teksti ja kuva Jussi Gävert

Alkuperä

Laelia anceps on kotoisin Meksikosta mutta kasvaa harvinaisempana myös Guatemalassa ja Hondurasissa 500–2000 m:n korkeudessa erilaisissa olosuhteissa epifyytinä kaktuksilla, piikkipensailta, mäntyjen ja lehtipuiden kaarnalla, palmujen rungoilla sekä litofyytinä. Se on todella hyvin kuivuutta kestävä. Subtrooppisissa puutarhoissa, joissa on säännöllinen kastelu, se on suosittu tiheitä kasvustoja muodostava puunpeittokasvi, koska se kestää katleijan tyyppisistä orkideoista parhaiten vaihtelevia olosuhteita. *Laelia anceps*in on todettu kestävän vahingoittumatta kuuden asteen pakkasta ja 38°C:n kuumuutta, kun kosteus, tuuletus ja varjostus ovat sopivia. Laji kukkii marras-tammikuussa.

Kuvaus

*Laelia anceps*in uurteiset varsimukulat ovat paksuimmillaan 2,5–3 cm ja poikkileikkauksestaan pyöristyneen vinoneliön muotoiset. Varsimukulan pituus on 7–10 cm ja joskus pitempikin. Lehti on parikymmentä senttiä pitkä ja viitisen senttiä leveä. Lehtiä on varsimukulassa yksi, joskus kaksi.

Kukkavarsi kasvaa varsimukulan kärjestä. Se on yli puoli metriä pitkä ja suojuslehdet kuivuvat sen pintaan. Kukkia on 2–6. Kukka muuntelee runsaasti väreiltään, vähemmän muodoltaan, jossa huulen perusrakenne on lajille ominainen. Keskellä huulta on keltainen hieman koholla oleva kieleke. Sivuliuskat tekevät kolmijakoisesta huulesta torvimaisen. Torven sisällä ja keltaisen kielekkeen takana on voimakkaan värinen suonitus. Keskiliuska työntyy avoimena huulena ulos, ja sen kärkiosa on yleensä voimakkaan värinen. Variaatioita on runsaasti. Lajin perusmuoto *Laelia anceps* var. *anceps* on perusväriltään vaaleanpunainen tai punertavan laventelinvärinen. Kukan leveys vaihtelee 9:n ja 15 cm:n välillä.

Oma kasvini

Olen saanut oman kasvini Veijo Koluselta, ja selvitysteni mukaan se vastaa lähinnä tarhoilla myynnissä olevaa *Laelia anceps* 'Veitchianaa'. Se on kukkinut pari kertaa, ja siinä on ollut kaksi kukkavartta ja niissä kaksi kukkaa kummassakin. Useissa ohjeissa suositellaan poistamaan "sokeria" kukinnon varresta ja suojuslehdistä. Omassa kasvissani en ole havainnut tällaista. Sen sijaan suojuslehtien kalvo näytti tuottavan ongelman nupun aukeamiselle. Sepaleihin liimaantunut kalvo esti kukkien täyden mitan ja muodon saavuttamista. Kapuilevan kasvatavan vuoksi kasvatin *Laelia anceps*ia GreenMixissä ja hiilessä kovamuovisessa oluttuopissa lasikossa. Se kasvoi melko pian siitä ylös. Nyt se on leveämmässä muoviastiassa ja ilmavammassa kasvialustassa, jossa on hiiltä ja kevytsoraa. Kasvini on sopeutunut melko hyvin kosteisiin kaappiolosuhteisiin ja

ohjeita tiheämpään kasteluun.

Kirjallisuudessa *Laelia anceps*in kerrotaan tarvitsevan kirkasta valoa, ei kuitenkaan aivan keskipäivän paahdetta, jota se kestää luonnon olosuhteissa. Lämmön suhteen se on hyvin sopeutuvainen ja kasvaa sekä lauhkeassa että kuumassa ympäristössä. Kasvukaudella kastellaan kaarnamurskaan istutettua kasvia kerran viikossa tai useammin; talvella kastelua vähennetään.

Lähteet

Visa Lipponen ja Kari Pohjakallio: Orkideaopas, Suomen orkideayhdistys ry. 2004

Esko Puupponen: Suuri Orkideakirja, Atena Kustannus, 2001

[http://sborchid.com/listdisplay.php?](http://sborchid.com/listdisplay.php?listname=Laelia%20anceps&range=&colosearch=&typesearch=&seasonsearch=&display=GRID&page=1)

[listname=Laelia%20anceps&range=&colosearch=&typesearch=&seasonsearch=&display=GRID&page=1](http://sborchid.com/listdisplay.php?listname=Laelia%20anceps&range=&colosearch=&typesearch=&seasonsearch=&display=GRID&page=1) (luettu 10/2009)
